אוצר מדרשים — הביצה השלוקה

מעשה שהיה מעבדי דוד המלך שהיו יושבין בסעודה והיו אוכלין שם ביצים, והיה אחד רעב ביותר ואכל חלקו הניתן לו קודם חביריו, והיה מתבייש מפני שאין לפניו כלום. אמר לחברו היושב אצלו: "הלוויני ביצה אחת."

אמר לו: "לא אלוה לך עד שתדור לי בפני עדים שתתן לי אותה וכל הריווח שיכול אדם להרוויח מביצה אחת עד אותו זמן שאשאלהו לך."

אמר לו: "הן." ונתנה לו בפני עדים.

לאחר זמן מרובה בא ושאלה ממנו.

אמר לו: "אין לך עלי אלא ביצה אחת."

הלכו לפני דוד המלך ומצאו שלמה יושב פתח השער, שכך היה מנהגו של שלמה שהיה יושב פתח שער המלך וכל מי שבא לידון לפני המלך היה שואלו מה טיבך אצל המלך.

אמר לו: "כך וכך היה מעשה ביני ובין פלוני."

וכשבא זה שלווה הביצה מחברו אמר לו שלמה: "מה טיבך אצל המלך?"

אמר לו: "כך וכך היה מעשה."

אמר לו: "לך לפני המלך וכשתחזור ספר לי מה שיאמר לך המלך."

נכנסו לפני המלך דוד. הביא התובע עדים שכך היה התנאי ביניהם לשלם לו הריווח שיכול אדם לעשות מביצה אחת מאותו זמן עד עכשיו.

אמר לו המלך דוד: "לך ושלם לו."

אמר לו: "איני יודע כמה."

נתן החשבון לפני המלך בשנה אחת אפרוח אחד, בשנה שנייה אותו אפרוח יכול להוליד עד שמונה עשרה אפרוחים, בשנה שלישית אלו י"ח אפרוחים מביא כל אחד ואחד י"ח אפרוחים, וכן בשנה רביעית עד שעלה החשבון לממון גדול.

מיד יצא זה בפחי נפש. פגע בו שלמה ואמר לו: "מה אמר לך המלך?"

אמר לו: "כך חייבני המלך ועולה לחשבון גדול."

אמר לו: "שמע בקולי ואני איעצך עצה טובה."

אמר לו: "לחיים."

אמר לו: "לך וקנה לך פולין ותבשלם, וביום פלוני רוצה המלך לילך במקום פלוני, ותעמוד לו על הדרך ובכל שעה שגדודי המלך עוברים לפניך תזרע הפולין על שדה חרושה שעל הדרך, וכל מי שישאל אותך מה אתה זורע, אמור לו פולין מבושלין אני זורע, ואם יאמרו לך מי ראה מעולם פולים מבושלים נזרעים? אמור לו: ומי ראה מעולם ביצה מבושלת שיצא ממנה אפרוח?"

מיד הלך ועשה כן והיה עומד על הדרך וזורע, וכשבאו גדודי המלך אמרו לו: "מה אתה זורע?"

אמר להם: "פולין מבושלים אני זורע."

אמרו לו: "ומי ראה מעולם [פולין מבושלין נזרעים]?"

אמר להם: "ומי ראה מעולם ביצה מבושלת שיצא ממנה אפרוח?"

וכן היה אומר לכל גדוד וגדוד עד שבא הדבר לפני המלך. כיון ששמע המלך כן אמר לו: "ומי לימדך דבר זה?"

אמר לו: "אני בעצמי."

אמר לו דוד: "יד שלמה היתה עמך בדבר זה."

אמר לו: "בחייך, אדוני המלך, הוא ציווני לעשות כדבר הזה מראש ועד סוף."

שלח המלך אחרי שלמה. אמר לו המלך: "מה תאמר בדבר זה?"

אמר לו שלמה: "היאך הוא חייב בדבר שלא בא לעולם? אותה ביצה מבושלת היתה, ולא היתה ראויה לאפרוח."

אמר לו: "ילך ויפרע לו ביצה אחת."

ועל זאת נאמר: 'לשלמה אלקים משפטיך למלך תן וצדקתך לבן מלך'.